

ДІЛОВА ГРА ЯК МЕТОД ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ

*Опанасюк Ю.А. к.е.н., ст. викладач кафедри управління
Сумський державний університет*

Професійне становлення особистості в освітньому процесі студента розглядається як становлення особистісних якостей майбутніх фахівців в єдності із засвоєнням професійних знань, умінь, навичок.

Ділова гра, соціальне проектування є одними їх інтерактивних форм освітніх технологій, що сприяють формуванню компетентного фахівця. Теоретичні основи і практичне застосування методу ділових ігор у СРСР виклали у своїх працях Я.М. Бельчиков, М.М. Бірштейн, Л.Г. Семушина. Питання теорії і практики використання ділових ігор як форми і методу навчання досить детально розроблялись Н. Анікеєвою, М. Арстановим, Ю. Арутюновим, М. Бірштейном, І. Белкіним, А. Вербицьким, С. Мельниковою, Г. Щедровицьким та іншими. Окремі теоретичні та практичні аспекти використання ігрових методів у навчальному процесі ВНЗ відобразили у своїх працях учені О. Аніщенко, Я. Бельчиков, С. Занько, С. Калаур, В. Платов, П. Підкасистий Л. Романішина та інші. Наукові доробки дослідників проблеми використання ділових ігор як форми активізації навчального процесу свідчать про те, що ділові ігри є одним з перспективних напрямів підвищення якості освіти майбутніх спеціалістів, дієвим методом активної роботи.

Розглянемо специфіку проведення ділових ігор при викладанні дисципліни «Публічне управління». Метою викладання дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями з питань публічного адміністрування та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами

публічної сфери; набуття вмінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного адміністрування, в тому числі для органів державної влади і місцевого самоврядування.

У рамках теми «Організаційні форми територіального управління» проводиться гра «Вибори мера міста Суми» (2 год.). В рамках лекційного матеріалу студентам дається характеристика системи управління адміністративно-територіальної одиниці, компетенція органів управління на державному і регіональному рівні. До часу проведення даної гри у студентів повинні бути сформовані первинні навички соціального проектування. Дана гра носить характер управлінської і одночасно дослідницької.

На початковому етапі гри студент повинен знати: структуру органів управління АТУ; характеристику органів управління містом на сучасному етапі; основи виборчого права і виборчого процесу; механізм функціонування суб'єктів виборчого процесу; технологію проведення виборів.

Мета гри: на прикладі ситуації виборів мера навчитися обирати керівника групи.

Використання ділової гри ставить перед собою вирішення наступних завдань: розвиток умінь аналізувати і вести дискусію, відстоювати власну точку зору з політичних питань, навчитися бути толерантними до чужої думки; розвиток умінь публічного виступу; формування громадянської позиції; створення готового продукту (листівки, газети, інтерв'ю, презентації, портфоліо, публікації, веб-сайти і т.п.)

Перед грою студенти розбиваються на групи, кожен отримує свою роль і знайомиться з правилами проведення гри, завданням. Для кожного гравця передбачається чітка інструкція. Для підготовки до ділової гри

студентам надається список основної та додаткової літератури, основних джерел у вигляді законодавчих актів. Перед безпосереднім проведенням гри необхідно провести консультацію з кожною групою учасників з питань структури виступу, проведення дослідження та подання матеріалу.

На виборах представлені різні прошарки суспільства: громадяни, представники влади, бізнесмени, екологи, представники державних неприбуткових об'єднань. Студенти розділяються на 5 груп та представляють той чи інший прошарок населення.

На першому етапі кожен учасник гри самостійно повинен визначити 5 особистісних та 5 ділових якостей ідеального мера, які є важливими, на їх власний погляд, як представника певної соціальної групи. Наступним кроком є визначення спільного бачення соціальної групи щодо якостей мера. Далі визначаються спільне для всіх учасників гри бачення щодо якостей мера.

Наступний етап гри - висування кандидатів. Кожен студент оцінює власну готовність стати мером: проводить оцінку притаманності перелічених якостей у себе. Кандидатами в мери стають ті, що висловив про це власне бажання, та має підтримку в громаді.

Третій етап гри – підготовка передвиборчої кампанії. Кожна група повинна базувати свій виступ з визначення тієї сфери суспільного розвитку, яку вона представляє.

Четвертий етап – публічні слухання.

Кандидати у мери повинні підготувати передвиборчі програми, агітаційні матеріали та навіть відеоролики політичної реклами. Потенційні кандидати можуть проводити умовну агітацію в групі на свою підтримку, виступали перед виборцями та активно дискутували зі своїми опонентами. Після кожного виступу громада задає питання кандидату щодо пунктів його передвиборчої кампанії.

П'ятий етап - Голосування та визначення мера. Викладач готує виборчі бюлетені з прізвищами кандидатів. Проводиться таємне голосування.

Проведення ділової гри можливо доповнити використанням платформи Google. Наприклад, для самостійної роботи студента, що проводилася у групі на аудиторному занятті, можна використовувати Google Презентація. Додаток заточений насамперед під спільний режим роботи; це ж стосується планшетній версії. Інструмент сумісний з розширенням .ppt, це дозволяє формувати презентацію для представлення виступу кандидата у мери на аудиторному занятті, не віднімаючи час у студента. Студенти мають спільний доступ до презентації і кожен за свого дому може формувати чи змінювати презентацію. Отже, навіть займаючись самостійною роботою, студенти можуть працювати у команді. Також у додатку можливо залишати коментарі, відкрити свій чат та спільне редагування, що дозволить більш ефективно працювати у команді, залучати всіх членів команди. Є версія для смартфонів, що полегшує доступ до додатку як вдома, так і на аудиторному занятті, коли презентація має бути показана. Це дозволяє створювати, переглядати і редагувати презентації де завгодно і коли завгодно.

Таким чином, ділова гра – це метод активного навчання студентів. У широкому значенні ділова гра є різновидом навчальної технології в основу якої покладено метод пошуку рішень у різних ситуаціях для закріплення набутих знань, формування у студентів уміння аналізувати і вести дискусію, відстоювати власну точку зору з політичних питань, навчитися бути толерантними до чужої думки, розвивати уміння публічного виступу, формування громадянської позиції.